

פרשת כי תשא

הננס שהציץ במנעול

תמיד היה העיוור שומע את שאגות השמחה מהמגרש ומחריש. בנו נמצא שם על הדשא, אומרים שהוא שחקן טוב. אבל האב העיוור יכל רק לשער כיצד נראה בנו וכיצד הוא משחק.

ביום בהיר הלך האב לישון ולא קם משנתו. למרבה הכאב זה קרה יום אחד לפני משחק חשוב ובינלאומי.

להפתעת חבריו למגרש, הופיע הבן כבכל משחק, שיחק בצורה יוצאת דופן ואף הביא בסופו של דבר לנצחונם. לאחר המשחק הם שאלו: אתה לא מוטרד ממותו של אביך?

“דווקא היום,” השיב הבן בחיוך נוגה, “זו הפעם הראשונה שאבי באמת רואה אותי משחק...”

לאחר שנתרצה הקב"ה לסלוח לעם ישראל על עוון חטא העגל, מחילה שנעשתה לאחר הפצרותיו המרובות של משה רבינו, כפי שנאמר במפורש בפסוק “ויאמר ה' סלחתי כדברך,” אמר הקב"ה למשה רבינו: “גם את הדבר הזה אשר דיברת אעשה, כי מצאת חן בעיני.”

ראה משה רבינו שהשעה היא שעת רצון, וזו הזדמנות לבקש מתנות מהמלך העליון, והחליט להמר על כל הקופה.

“ועתה, אם נא מצאתי חן בעיניך – הודיעני נא את דרכיך.” מסביר התלמוד במסכת ברכות, מה הייתה בקשתו של משה: “אמר לפניו (משה), רבובו של עולם, מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו? יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו...”?

לא פחות ולא יותר! שאלת השאלות, המציקה ביותר לבני האדם עלי אדמות מאז ימות עולם. ואת זה בדיוק מבקש משה רבינו לדעת.

תשובתו של אלוקים למשה אינה מובנת במבט ראשון, והיא דורשת כמובן מקום מכובד הרבה יותר משורות אלו בכדי לדון בה. אבל נצטט משפט אחד מתוך התשובה האלוקית וגם רובד קטן מביאורו: “וראית את אחורי ופני לא יראו.”

תאר לעצמנו שני חברים טובים שרוצים לעקוב אחר המתרחש בדירה מסוימת, הם ניגשים בלאט לדלת ומנסים להציץ מבעד לחורים הפתוחים בה. האחד מהם גבוה ומיתמר אל-על, והשני מתחרה עם הנמוכים שבין קצרי הקומה בעולם כולו, למי מגיע התואר קצר וקולע.

הנמוך מציץ מבעד לחור המנעול (צריכים להכיר במגבלות), ומפיו נמלטת קריאת השתאות חרישית: “ראית?! הוא שואל את חברו בפליאה, “אני רואה עט שכותב מעצמו על דף.”

חברו היסה אותו בהכאת אצבע על קדקודו: “שוטה שכמותך, הלא יש אדם המחזיק את העט והוא הכותב, צוציק כמותך מצליח לראות מבעד לחור רק את חוד העט הרץ על פני השורות, אבל אני מביט מהעינית שבדלת ורואה את הכותב בעצמו...”

באופן זה, הסביר האדמו"ר רבי פנחס מנחם אלטר מגור את התשובה שענה הקב"ה למשה רבינו על

פרשת כי תשא

בקשתו לדעת סודות מכבשונו של עולם, וכה דבריו:

הבריאה כולה מושתת על מהלכים חכמים ואלוקיים שקשה לנו להבינם. ואף אם נצליח בשכלנו הקט לקלוט מעט את התכנית האלוקית וההיגיון העל-אנושי הטמון בה, עדיין איננו יכולים להבין מדוע פלוני מצליח וחברו תמיד מפסיד.

וכל כך למה? משום שכל תכנית אלוקית מתפרסת על פני שנים ארוכות מספור, לעתים עוברים מספר גלגולים של אותה נשמה עד שמגיע הדבר לתיקונו. לעתים נמצאים כל הקשורים לאותו תיקון יחד בעולם הזה, אך עדיין הם מפוזרים במדינות שונות וכל אחד משלים חלק בפאזל האנושי.

ודוגמאות רבות ניתן להוסיף.

אמר הקב"ה למשה: לפני שאני משלים מהלך אלוקי שכזה, אין נברא שיוכל לראות את יד ה' בתוך העניין בבירור. אפשר להאמין, ניתן להתחזק באמונה שהכל לטובה. אבל אין סיכוי שתראה במוחש. "כי לא יראני האדם - וחי." לפעמים, לאחר שמסיים הקב"ה את סיבוב הגלגל האלוקי בחכמה רבה, אז מגלה הוא קצת לעינינו מעט מזער מאהבתו הרבה אלינו, איך כל נתון קטן שהשתבש לנו בדרך, בעצם עזר לנו מאוד בהמשך.

"וראית את אחורי- " לאחר שהושלם סיבוב, אם אחפוץ לגלות את עיניך תחזה בסיפורי השגחה מופלאים שכמותם מצויים בינינו לרוב. אבל לפני שהוא מסתיים "פני - לא יראו." משום שכשהמהלך עדיין באמצעו, קומתנו הרוחנית ננסית מכדי לראות את האוחז בעט, בקושי מצליחים אנו להציץ מחור המנעול.

כשאבא מסיים להכין לנו את ההפתעה, הוא מביא כיסא, מעלה אותנו עליו ביד חזקה ותומכת, ומרשה לנו להציץ פנימה. "